

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Elämystalouden kehitysohjelma
Experience Tampere – Creative Ecosystem

TAMPEREEN KAUPUNKI

Elämystalouden kehitysohjelma

Sisältö

1. Kytkeä kaupunkistrategiaan ja pormestariohjelmaan
2. SWOT
3. Kehitysohjelman lähtökohdat
4. Määritelmiä
5. Painopisteet
6. Työpaketit
7. Rajapinnat muihin kehitysohjelmiin
8. Resurssit
9. Kehitysohjelman organisaatorakenne
10. Vuosikello

TEKEMISEN KAUPUNKI

YHDENVERTAISET YKSILÖT

Tampere on paras paikka kasvaa, kehittyä ja ikääntyä. Tampereella jokainen voi olla oma itsensä ja toteuttaa unelmiaan.

TEKEVÄT YHTEISÖT

Tampere näyttää suuntaa tulevaisuuden yhteisöllisyyteen. Tampereen moninaiset yhteisöt ja yritykset ruokkivat hyvinvointia, luovuutta ja innovatiivisuutta. Yhdessä teemme parempaa huomista.

HIILINEUTRAALEJA TEKOJA

Tampere on kansainvälisesti tunnettu teoistaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Kestävien valintojen tekeminen on täällä helppoa – vetovoimamme syntyy arjen sujuvuudesta.

TULEVAISUUDEN EDELLÄKÄVIJYYTTÄ

Tampere jatkaa menestystarinaansa; meillä on parhaat edellytykset tehdä tulevaisuuden ratkaisuja. Tampereen asema kansainvälisenä tieteen ja korkean osaamisen kaupunkina on vahva.

Mitä teemme

- Olemme luovien ihmisten koti. **Tampere tunnetaan kansainvälisen tason tapahtumien ja kulttuurin keskittymänä.** Houkuttelemme elämysten äärelle ympäri vuoden.
- Luomme yrittäjille ja yrityksille parhaat puitteet onnistua. Tuemme **yrittysten syntyä, kasvua ja kansainvälistymistä** tuomalla eri toimijat yhteen.
- Toimimme luotettavana kumppanina ja **yhteisen tekemisen mahdollistavana alustana.**

Valtuustokauden tavoite

Mittari

Elämystalous ja luovat alat vahvistuvat

- Elämystalouden liikevaihto ja henkilöstö
- Tapahtumien lukumäärä
- Kävijämäärät keskeisissä kohteissa
- Mielikuva kulttuuritarjonnan monipuolisuudesta
- Myönnetyt AV-alan tuotantokannustimet

ELÄMYSTALOUDEN KEHITYSOHJELMA

Pormestariohjelman perusta:

- Kaupungin vetovoimaa vahvistetaan tapahtumakaupunkina ja luovien alojen keskittymänä käynnistämällä elämystalouden kasvuohjelma:
 - Av-alan ekosysteemin kehittäminen sekä kaupungin vetovoiman parantaminen kongressien, tapahtumien sekä av-tuotantojen lokaationa
 - Kulttuuri-, tapahtuma-, kaupunki- ja luontomatkailu tärkeinä osina Tampereen elämystaloudessa
 - Kongressi- ja yritystapahtumien hankinta
 - Paremman vuorovaikutuksen edistäminen kaupunkikehityshankkeiden ja kulttuuritoiminnan välillä
 - Kulttuuripääkaupunkihaun aikana syntyneiden materiaalien, kehitysideoiden ja yhteistyön edistäminen yhteistyössä Pirkanmaan muiden kuntien kanssa
 - Luovien alojen koulutustarjontaan ja –kehitykseen panostaminen
 - Työtilojen ja yhteistyön tapojen mahdollistaminen kulttuurialojen tekijöille ja yrittäjille

Toimintaympäristöanalyysi

Vahvuudet/ Strengths

- Tapahtumakaupungin maine ja suur tapahtumaosaaminen
- Vahva kulttuurikaupunki moninaisine palveluineen ja alakulttuureineen
- Kulttuuripääkaupunkihausta syntyneiden ideoiden hyödyntäminen
- Oppilaitosten tarjonta luoville aloille on rikas esittävästä taiteista peliteollisuuteen ja AV-alan ammattilaisiin
- Rakenteilla olevat ja tulevien vuosien tapahtumapaikkainvestoinnit ja museohankkeet
- Av-alan asema on tehtyjen panostusten myötä voimakkaasti kasvanut
- Rakentuva kumppanuus YLE:n kanssa

Heikkoudet / Weaknesses

- Elinkeino- ja kulttuuripoliittisia elämystalouden kehitystoimenpiteitä ei seurata kokonaisuutena
- Oppilaitosten laaja tarjonta ja työmarkkinoiden tarpeet eivät muodosta riittävän eheää kokonaisuutta
- Matkailun kansainvälisyysaste on liian alhainen, vaikka potentiaali on suuri
- Pula luonto- ja järvimatkailun tuotteista ja palveluista
- Resursointi eri toimenpiteille on hajanaista ja suunnittelematonta
- Tapahtuma- ja matkailukaupungin digitaaliset palvelut ovat keskeneräisiä
- Kasvavan pelialan liiketoimintakehityksen tuen ja valmennuksen resurssipuute
- Av-alan infra on alan kehitykseen nähden riittämätöntä
- Kulttuuritilojen puute ja kulttuuriavustusten nostotarve

SWOT

Mahdollisuudet/ Opportunities

- Skaalautuvat IPR-lähtöiset ja digitaaliset liiketoimintamallit
- Osaamispolkujen rakentaminen ja kohdennetuilla aloilla osaamisen vahvistaminen
- Uusi tapahtuma- ja matkailuinfra -> kasvattaa suur tapahtumien, yritystapahtumien määrää sekä liiketoimintaa ja työpaikkoja
- Digitaalisen tapahtumakaupungin kehittyvät palvelut mahdollistavat kestävä elämystalouden ja sujuvan asiakaskokemuksen
- Matkailun kasvattamiseksi seudulle sijoittuu kansainvälistyviä yrityksiä, joilla on valmiit kansainväliset myyntiverkostot ja kansainvälisesti skaalautuvia tuotteita
- Vahva pelialan osaamis pohja ja toimijaverkosto luo mahdollisuudet alan voimakkaalle kasvulle

Uhat / Threats

- Osaajapula ja osaajapoistuma
- Luovan alan opiskelijat valmistuvat tunnistamatta alan moninaisia työllisyysmahdollisuuksia
- Kaupunki ei yhdessä muiden toimijoiden kanssa onnistu kohdentamaan palvelu- ja liiketoimintapanostuksia oikein
- Pandemia ja sen jälkivaikutukset
- Vahva elämyskaupunki -imago saa mainekolhuja asiakaskokemuksen perusteella
- Elämystalouden palveluketjussa ei kyetä vastaamaan kasvavaan kysyntään (esim. majoituskapasiteetti ja tapahtumainfra)
- KV-saavutettavuus
- Ukrainan sodan vaikutus kv matkailijoihin, investointeihin ja toimintakenttään

Miksi?

Visiomme: Tampere tunnetaan kansainvälisen tason luovien alojen ja elämysteollisuuden keskittymänä

Miksi?

Kaupungit, jotka hyödyntävät elämystaloutta aluetalouden, imagon ja yhteisöjen vahvistajana, kykenevät parhaiten rakentamaan vetovoimaansa globaalissa kilpailussa ja toimimaan asukkaiden ja matkailijoiden elämysten ja hyvinvoinnin mahdollistajana.

Miksi?

Elämystaloutta ja luovia aloja ei ole johdettu kokonaisuutena. Tarvitaan parempaa synergiaa, yhteistyötä sekä kumppanuuksia kaupungin vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Miksi?

Lukuisat luovien alojen ja elämystalouden kehitystoimenpiteet ovat hajallaan. Kehitysohjelma tuo yhteen toimenpiteet, tunnistaa katveet ja suuntaa kehityksen strategisesti valittuihin painopisteisiin.

Elämystalouden kehitysohjelma

Tavoite:
Tampere tunnetaan kansainvälisen tason luovien alojen ja elämysteollisuuden keskittymänä

Vastaa tarpeeseen

Kehittää elämystalouden ja luovien alojen

- verkostoja
- liiketoimintaa
- osaamista
- kansainvälistämistä
- palveluita
- osallisuutta

Mahdollistaa kumppanuudet

- Kansallisen ja EU -Rahoituksen skaalaaminen
- Yrityskumppanuudet
- YLE ja Korkeakoulu-yhteisö
- Kolmas sektori

Tekee tulokset näkyväksi:

Kuntalaisille, yrityksille, sidosryhmille ja päättäjille

Konkretisoi

- Kaupunkistrategiaa
- Pormestariohjelmää
- Kulttuuristrategiaa
- KV-toiminnan suuntaviivoja
- Esittävien taiteiden visiota
- Tapahtumatoiminnan suuntaviivoja
- Maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa
- Matkailustrategiaa
- Elinkeinostrategiaa
- Hiilineutraali Tampere 2030 tiekarttaa

Elämystalouden ja luovien alojen määritelmä

”

Elämystalous on sateenvarjotermi matkailun, kulttuurin ja urheilutoimialojen mallintamiseksi (Tilastokeskus)

”

Elämystalouteen katsotaan kuuluvaksi matkailu- ja elämispalvelut, kulttuurin ja luovien alojen sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden toimialat (Pirkanmaan elämystalouden strategia 2013-2015)

”

Elämystalouden neljä elementtiä:
-Education
-Esthetics
-Escapism
-Entertainment
(The Experience Economy, 1999)

”

Luovat alat ovat toimintaa, jotka syntyvät ihmisen osaamisesta, luovuudesta sekä kyvyistä. Yksilöiden henkisen pääoman avulla luodaan työllisyyttä ja hyvinvointia (Kulttuurimatkailu 2015)

”

Luovat alat = Luovat sisällöt, luovat palvelut ja luovat tuotteet sekä kulttuuri (TEM, Luovan talouden tiekartta 2020)

”

Muotoilun-, audiovisuaalisen-, graafisen suunnittelun-, kirjallisuuden, kuvataiteen-, valokuvauksen ja viihteen toimialat (AGMA Finland, Creative Finland)

Elämystalouden kehitysohjelmassa elämystaloudella tarkoitetaan laaja-alaista luovien alojen osaamis- ja liiketoimintakokonaisuutta ja kaupungin elämystarjontaa tapahtuma-, kulttuuri-, matkailu-, AV- ja pelitoimialoilla ja niihin liittyvissä ekosysteemeissä.

Painopisteet: näihin keskitymme

Tampere tunnetaan kansainvälisen tason luovien alojen ja elämysteollisuuden keskittymänä

Osaamisen kehittämisestä osaamiskeskittymäksi

- Luovien alojen ja elämystalouden toimijaekosysteemi on rakentunut ja koulutustarjonta perustuu ennakointiin ja muodostaa eheät koulutuspolut perusasteella korkea-asteelle
- Elämystalouden toimijoiden osaamis pohja on kestävä ja yhdenvertaista
- Lasten ja nuorten yhdenvertainen osallisuus kulttuurin ja elämysten toteuttajana ja käyttäjänä on vahvistunut

Kehittyvästä ympäristöstä uutta liiketoimintaa

- Tampere on kehittynyt AV-alan kansainväliseksi osaamis- ja tuotantokeskittymäksi
- Pelialan liiketoimintakehitys on mahdollistanut alan kansainvälistä kasvua
- Kulttuuritilat mahdollistavat taiteen vapaalle kentälle ja yrittäjille monialaisia työnteon ja liiketoiminnan kasvun mahdollisuuksia
- Matkailu- ja tapahtumaliiketoiminnan kansainvälistyminen on lisännyt alueen kongressi- ja yritystapahtumia ja siihen liittyvää monipuolista palvelutarjontaa

Tapahtumista ja elämyksistä kaupungin vetovoimaa

- Tapahtumakaupungin palvelut tapahtumajärjestäjille ja kävijöille muodostavat sujuvan asiakaskokemuksen ja kestävä tapahtumatoiminnan toteutumisen
- Tampereen järvi- ja luontomatkailun edistäminen on suunnitelmallista tähdäten kansainvälisten matkailijoiden merkittävään kasvuun ja hyvinvoinnin edistämiseen
- Kansainvälinen kaupunkimarkkinointi on elämiskaupungin vetovoiman ja aluetalouden vahvistaja

Poikkileikkaavat tavoitteet

- Elämystalouden ja luovien alojen vaikuttavuutta alueella seurataan systemaattisesti ja ymmärretään paremmin
- Kulttuurin ja elinkeinopolitiikan raja madaltuu ja elämystalous ja luovat alat ovat yhä tiiviimpi osa tulevaisuuden kestävä kaupunki- ja aluekehitystä
- Eri luovien alojen toimijoiden välinen yhteistyö on vakiintunut ja vahvistunut elämystalouden edistämiseksi
- Tampere on kansainvälinen, verkottunut ja tunnettu elämiskaupunki

Kehitysohjelman tavoitteet ja niitä konkretisoivat työpaketit

1

Osaamisen kehittämistä osaamiskeskittymäksi

1A Luovien alojen ekosysteemi-kehitys ja osaamispolkujen ennakointi

- Työelämän tarpeisiin perustuva elämystalouden ja luovien alojen ennakointityö ja uudet koulutusavaukset
- Luovien alojen ekosysteemin rakentaminen; toimijat, vaikuttavuus, mittarointi, liiketoimintamahdollisuudet (AKKE-hanke)

1B Lapset ja nuoret luovien alojen tekijöinä

- Kulttuurikasvatuksen kehittäminen osaksi luovien alojen koulutus- ja osaamispolkua (osaamisen ennakointi)
- Nuorten osaamisen hyödyntäminen toimialalla

1C Vastuullisen elämystalouden vahvistaminen

- Hiilineutraali matkailu- ja tapahtuma-ala 2030 – toimintaedellytysten ja osaamisen turvaaminen
- Yhdenvertaisuusosaamisen vahvistaminen: valmiudet kohdata moninaisia yleisöjä

2

Kehittyvästä ympäristöstä uutta liiketoimintaa

2A AV-alan infra- ja liiketoimintakehittäminen

- Tuotantotilakehitys
- AV-alan tuotantokannustin
- AV-alan liiketoimintakehitys

2B Pelialan kehittäminen

- Liiketoiminnan kasvuedellytysten luominen
- Pelialan hautomotoiminta

2C Kulttuuritilojen kehittäminen

- Uudet tilat ja toimintamallit
- Taiteilijoiden toimintamahdollisuuksien turvaaminen ja alan kehittymisen mahdollistamiseksi.

2D Taide- ja tuotantopalvelujen tuotteistaminen

- Tuottaja- ja taiteilijapankin perustaminen
- Kulttuuripalvelujen tilaaja- ja tuottajatahojen kohtaamisen kehittäminen

2E Kongressi- ja matkailuliiketoiminnan kehitys

- Kansainvälisten kongressien ja yritystapahtumien hankinta ja toteutusmahdollisuudet
- Matkailuyritysten houkuttelu ja liiketoiminnan kasvu

3

Tapahtumista ja elämyksistä kaupungin kestävästä vetovoimasta

3A: Uudistuva tapahtumakaupunki

- Digitaalinen tapahtumakaupunki -uudistus
- Tapahtumapaikkaoperoinnin uudistus

3B: Järvi- ja luontomatkailun kasvu

- Järvi- ja luontomatkailun tiekartan koostaminen (2022–2026) ja sen tavoitteiden mukainen liiketoiminnan kehittäminen sekä uusien investointien hankkiminen

3C: Johtava ja uudistuva museokaupunki

- Vahva palvelukonseptien ja digitaalisten palveluiden osaaminen osaksi ydintoimintaa
- Museoiden liiketoiminnan kehittäminen ja yhteistyön tiivistäminen
- Sisältöjen korkealaatuinen kehittäminen

3D: Vetovoimainen brändi

- Kansainvälisen kaupunkimarkkinoinnin kehittäminen
- Tapahtumamarkkinoinnin kehittyvät muodot

Kulttuuripääkaupunkihaun maakunnallinen jatkohanke ”Operaatio Pirkanmaa”

Osaamisen kehittäminen

- Luovien alojen koulutuksen, verkoston ja viestinnän kehittäminen
- Rahoituksen ja rahoitusosaamisen lisääminen
- Uusien toimintamallien kehittäminen

Kansainvälistyminen

- EU-rahoituksen hakemisen tuki
- Kansainvälisten kumppanuuksien edistäminen
- Eurooppalaisen dialogin lisääminen

Kulttuuri- ja taideprojektit

- Kulttuuri- ja taideprojektien yhteistyö & toteutus
- Tuotantojen asiantuntijatuen kehittäminen
- Osallisuuden kehittäminen

Rajapinnat muihin kehitysohjelmiin

Kaupunkikehityksen ohjelmat

- Viiden Tähtien Keskusta
 - Särkänniemen elämysalue
 - Läntisen keskustan kehitystyö
 - Asemaseutu, Tulli ja Kannen alue
- Hiedanranta

Hiilineutraaleja tekoja

Hiilineutraalin kaupunkikehityksen mahdollistaminen ja palveluiden kehittäminen

Elämystalouden kehitysohjelma

- Osaamisen kehittämisestä osaamiskeskittymäksi
- Kehittyvästä ympäristöstä uutta liiketoimintaa
- Tapahtumista ja elämyksistä kaupungin kestävää vetovoimaa

Data Driven City For Citizens

- Tiedolla johtaminen
- Datan ja tekoälyn hyödyntäminen palveluiden ja liiketoiminnan kehittämisessä ja asukaskokemuksen rakentamisessa

Resurssit 2022

Ulkoisen
rahoitus:

498 643€

Kehitysohjelma
2022:

790 000€

Pohjissa EKI:

765 000€

Pohjissa
muut:

766 000€

Yht:
2 819 643€

Ohjausryhmärakenne

Tehtävät:

- Johtaa strategista kokonaisuutta
- Hyväksyy ohjelman tavoitteet
- Ohjaa painopisteiden valintaa
- Sovittaa painopistealueet ja työpaketit toisiinsa
- Seuraa ohjelman resursseja

OHJAUSRYHMÄ 2-3krt/vuosi

Elinvoiman ja kilpailukyvyn Palvelualue (omistaja)

- Teppo Rantanen
- Anna-Kaisa Heinämäki
- Perttu Pesä
- Maiju Viiki

Sivistys palvelujen Palvelualue

- Lauri Savisaari
- Juha Ahonen

Kaupunki ympäristön Palvelualue

- Mikko Nurminen

Pormestarin esikunta

- Minna Kurki

Strategia ja kehittäminen

- Tuomas Huhtala
- Iina Ojala

Film Tampere

- Ilkka Rahkonen

Pyöreä pöydän sparraukset

Teemakohtaiset sparraukset elinkeinoelämän ja sidosryhmien edustajien kanssa

Tehtävät:

- Työpakettien edistymisestä raportointi
- Yhteistyö muiden työpakettien kanssa
- Kehitystarpeiden tunnistaminen ja toimeenpano

SEURANTARYHMÄ 4krt/vuosi (Koostuu työpakettien edustajista)

- Visit Tampere OY
- Business Tamere Oy/Film Tampere
- Ekokumppanit Oy

- Strategia- ja kehittämissyksikkö
- Kulttuurin palveluryhmä

- Tapahtumapalvelut
- Kaupunkimarkkinointi

Hankekohtaiset ohjausryhmät:

- Luovien alojen ekosysteemihanke
- Operaatio Pirkanmaa

Vuosikello 2022

Kevätkausi 2022

Q1

- 02 – 03 -Kaupungin joryn kommentit kehitysohjelmaan
- 16/03- Workshop seurantaryhmän kanssa
- 03-04/ Ohry: järjestäytymiskokous
- 28/03- KH-keko

Q2

- 04-Ohjelmasuunnitelman viimeistely
- 04 Seurantaryhmän iltapäivä työpakettien etenemisestä ja vuoden 2023 budjetti
- 04 mittariston työstäminen
- 05- Ohry: Ohjelmasuunnitelman hyväksyminen kuun loppuun mennessä

Syyskausi 2022

Q3

- 09- Seurantaryhmä
 - Työpakettien eteneminen
 - Vuoden 2023 tavoitteet
 - Kohdennetut teemakohtaiset pyöreän pöydän keskustelut sidosryhmien kanssa (3kpl)

Q4

- 11 - Ohry: Etenemisen seuranta ja vuoden 2023 suunnittelu ja budjetti
- 12/12 Valtuuston iltakoulu

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Kiitos!

TAMPEREEN KAUPUNKI